

Referanser: MKR 11/18, MKR/AU 25/1, BM 40/18

Arkivsak: 17/00344-3

Saksdokumenter:

Statutter for Mellomkirkelig råd
Oversikt over MKRs samarbeidspartnere

Mellomkirkelig råd i ny kirkeordning

Sammendrag

Mellomkirkelig råd (MKR) sin rolle i den nasjonale rådsstrukturen har vært tematisert ved en rekke anledninger. Endringer i kirke- og samfunnsliv har ført til at økumenisk og interreligiøst samarbeid i økende grad angår alle kirkens arbeidsområder, og slik sett vil det være naturlig å knytte nasjonale og internasjonale spørsmål tettere sammen også strukturelt. Det er samtidig behov for en forenkling og effektivisering av den nasjonale rådsstrukturen. Endrede relasjoner mellom stat og kirke fra 2017 og arbeidet med ny kirkeordning har gitt saken ny aktualitet.

Sist gang MKRs innplassering i kirkeordningen ble drøftet i Kirkerådet, var i 2015. Den gangen ble det ikke trukket noen konklusjon.

I tråd med forslaget i *Høringen om ny kirkeordning*, sendt ut fra Kirkerådet i september, anbefaler Kirkerådet en omorganisering av «Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet». Dersom Kirkemøtet i 2019 vedtar en slik omorganisering, vil Kirkemøtet i 2020 kunne få tilbake en sak om regler og mandat for et nytt fagråd. Ettersom MKR ble opprettet av Kirkemøtet, bør også avviklingen av MKR vedtas av Kirkemøtet.

MKR vil på sitt møte 28.-29. november få anledning til å drøfte hvorledes en nyordning av MKR kan bidra til:

- Styrket erkjennelse av at Den norske kirke er en del av den verdensvide kirken ved å få bredere eierskap til vårt medlemskap i økumeniske organisasjoner.
- Forsterket kirkelig samfunnsengasjement ved at nasjonalt og internasjonalt arbeid med økumenikk, diakoni og dialog knyttes tettere sammen.
- En forenkling og effektivisering av den nasjonale, demokratiske styringsstrukturen i Den norske kirke.

En videreføring av MKR som et fagråd/fagutvalg vil:

- ha demokratisk legitimitet gjennom sin tilknytning til Kirkerådet og Bispemøtet og gjennom disse organene også til Kirkemøtet.
- bidra til å sikre fagkompetanse og ivareta relasjoner på en enda bedre måte enn dagens ordning.

MKR/AU og Bispemøtet drøftet saken på sine møter i oktober, og innspill herfra er innarbeidet i saksdokumentet.

Innspill fra MKRs møte i november tas med i arbeidet med KM-saken om kirkeordning som Kirkerådet får til behandling på sitt møte i januar 2019.

En omlegging av MKR vil få konsekvenser for organisering og samhandling i sekretariatet, men dette ligger utenfor rådernes ansvarsområde.

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd støtter forslaget til omorganisering av Mellomkirkelig råd i tråd med forslaget i «Høringsdokument om ny kirkeordning»
2. Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet merke seg følgende innspill:
.....

Saksorientering

Det utsendte «Høringsdokument om ny kirkeordning» omtaler Mellomkirkelig råd slik:

«Mellomkirkelig råd i en ny tid – økumenikk og internasjonalt samarbeid

Mellomkirkelig råd er i dag et organ valgt av Kirkemøtet, som har i oppdrag å ivareta Den norske kirkes økumeniske og internasjonale relasjoner. Mellomkirkelig råd har siden 1984 vært et råd under Kirkemøtet. Rammebetingelsene for økumenikk, interreligiøs dialog og internasjonalt samarbeid har endret seg siden 1984, noe som har gjort at disse oppgavene tydeligere har blitt et ansvar for hele kirken.

Kirkerådet foreslår derfor en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagråd/fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet. Endringen medfører at organet får en tydeligere faglig rolle, samtidig som den demokratiske forankringen til saksfeltet videreføres gjennom at viktige beslutninger fattes av Kirkerådet eller Kirkemøtet, avhengig av sakstype.

Som følge av at Kirkerådet foreslår å endre Mellomkirkelig råds status til et fagråd, anses det ikke som aktuelt å ta inn bestemmelser om rådet i kirkeordningen, men Kirkerådet anser det naturlig at Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om Mellomkirkelig råd».

Bakgrunn

Tidlig på 1950-tallet ble Mellomkirkelig Institutt etablert som et utvalg knyttet til Bispemøtet for å ivareta Den norske kirkes medlemskap i de da nystiftede økumeniske organisasjonene Det lutherske verdensforbund (LVF) og Kirkenes verdensråd (KV). I 1971 ble Mellomkirkelig råd etablert ved en sammenslåing av Mellomkirkelig Institutt og Nasjonalkomiteen for Det lutherske verdensforbund. Da Kirkemøtet ble opprettet i 1984, ble MKR lagt inn under Kirkemøtet.

Dagens MKR er et sentralkirkelig råd, opprettet som et utvalg under Kirkemøtet, og er Kirkemøtets organ for økumeniske og internasjonale spørsmål. Rådet er et utvalg i medhold av kirkelovens daværende § 24 femte ledd. Rådet utfører oppgaver som pålegges av Kirkemøtet og koordinerer disse med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, samt med Bispemøtet (jf. Statutter for MKR § 1). MKR er underlagt Kirkerådets instruksjonsmyndighet, jf. Ot.prp. nr. 64 (1994-1995), s. 591.

I 1992 ble sekretariatene til de tre sentralkirkelige rådene slått sammen til ett felles sekretariat, og MKRs sekretariat utgjør nå Avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål i Kirkerådets administrasjon. Generalsekretæren er avdelingsdirektør og inngår i Kirkerådets ledergruppe.

Dagens ordning

MKR's hovedoppgaver er (MKR's statutter § 2)

- a) Å samordne og fremme kontakt og fellesskap mellom Den norske kirke og andre kirker i Norge og i utlandet.

¹ «Etter fjerde ledd kan Kirkemøtet oppnevne råd og utvalg til å ivareta oppgaver som hører inn under Kirkemøtet. Det gjelder i dag Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd. Disse er underlagt Kirkemøtet og kan instrueres av Kirkerådet som har det overordnede ansvar for å forberede saker som skal behandles av Kirkemøtet, iverksette dets beslutninger og lede arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger, jf. lovforslaget § 25 annet ledd» (Ot.prp. nr. 64 (1994-1995), s. 59).

- b) Å ivareta Den norske kirkes medlemskap i internasjonale kirkefelleskap og økumeniske organer.
- c) Å sørge for at Den norske kirke ivaretar sine oppgaver etter avtaler om kirkefelleskap og partnerskap med andre kirker, blant annet i samarbeid med bispedømmene.
- d) Å fremme kontakt og samarbeid med andre tros- og livssynssamfunn i Norge og bidra til dialog mellom mennesker av ulik tro lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- e) Å arbeide med de teologiske og sosialetiske spørsmål som Den norske kirke møter i det økumeniske arbeid og avgi uttalelser som rådet selv står for, eller forberede uttalelser for Kirkemøtet.
- f) Å fremme økumenisk kunnskap og engasjement i Den norske kirkes menigheter og bistå ved opprettelsen av lokale felleskirkelige råd.

Rådets sammensetning (MKRs statutter § 5)

- a) En representant for hvert bispedømme, etter forslag fra bispedømmerådet, valgt av Kirkemøtet. For hver av representantene velges en vararepresentant fra samme bispedømme.
- b) En representant for Kirkens Nødhjelp med vararepresentant. Disse velges av Kirkens Nødhjelps styre.
- c) En biskop med vararepresentant oppnevnt av Bispemøtet.
- d) Den norske kirkes medlem(mer) av Det lutherske verdensforbunds råd.
- e) Den norske kirkes medlem(mer) av Kirkenes verdensråds sentralkomité.
- f) Den norske kirkes medlem(mer) av Konferansen av europeiske kirkers sentralkomité.

Representantene i pkt. a velges for fire år av gangen med mulighet til gjenvalg.

Representantene i pkt. b-c oppnevnes for fire år av gangen.

Ex-officio-representantene sitter i MKR så lenge deres funksjonstid i de økumeniske rådene varer.

Samhandling med Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Bispemøtet

I dag sikres samhandlingen mellom MKR og Kirkerådet bl.a. gjennom at Kirkerådet vedtar MKRs årsplaner og budsjett og ferdigbehandler saker fra MKR som går til Kirkemøtet. Protokollene fra MKRs møter legges fram til orientering for Kirkerådet, og MKRs leder møter med tale- og forslagsrett i Kirkemøtet og i Kirkerådet. Relevante kirkerådssaker behandles, om det er tidsmessig mulig, først i MKR som gir innspill til Kirkerådet gjennom protokoller fra MKRs møte og lederens deltakelse i kirkerådsmøtene.

Det er et godt samarbeid, men ingen formelle koblinger mellom MKR og Samisk kirkeråd, ut over at rådene plikter å koordinere oppgavene sine, jf. Statutter for MKR § 1.

Det er i dag ingen formell tilknytning mellom MKR og Bispemøtet ut over at Bispemøtet mottar protokoller fra MKRs møter og oppnevner en biskop som medlem av rådet, samt at MKR plikter å koordinere oppgavene sine med Bispemøtet (jf. Statutter for MKR § 1). Bispemøtet er også representert med en biskop i Teologisk nemnd. Det er tradisjon for at høringer på økumeniske dokumenter, oppnevning av delegasjoner til generalforsamlinger og større økumeniske møter samt uttalelser om relevante saker samordnes mellom Bispemøtets sekretariat og MKRs stab.

Tid for ny ordning

Rammebetingelsene er betydelig endret siden MKR fikk sin plass i kirkeordningen i 1984:

- Norge er i økende grad et flerreligiøst og globalt orientert samfunn.
- Etableringen av Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn

- Opprettelse av fast preses
- Grunnlovsendringene i 2012
- Ny kirkeordning etter 2017

Alle disse forholdene aktualiserer behov for en gjennomtenkning av hvorledes MKRs ansvarsområde og arbeidsfelt best bør organiseres på nasjonalt nivå i Den norske kirke i tiden framover. Dagens ordning er på mange måter utdatert. Det er flere nye aktører på banen, og samhandling og kommunikasjon internt i kirken og med eksterne partnere fungerer helt annerledes i dag enn da rådsstrukturen ble til for over 30 år siden.

Det har vokst fram en erkjennelse i Den norske kirke om at internasjonalt samarbeid, økumenikk og interreligiøs arbeidsområder selvsagt angår *hele* kirken, men det er store forskjeller på hvordan dette kommer til uttrykk i lokalmenighetene og på bispedømmenivå. På nasjonalt nivå har Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet medansvar for dette fagfeltet, sammen med MKR, men hvorledes ansvaret skal fordeles, er fortsatt noe uklart.

Det er et omfattende og komplekst saksfelt, hvor det også dukker opp aktuelle saker og henvendelser fra samarbeidspartnere som en raskt må ta stilling til. Mye av dette håndteres av sekretariatet, men noen saker krever en annen behandling. Kirkerådet og Bispemøtet vil ikke ha mulighet til å behandle alle slike saker, både på grunn av tidsbruk og behov for fagkompetanse. Et fagråd vil derfor være en god støtte i det nasjonalkirkelige arbeidet på dette saksfeltet.

Det er behov for å finne nye måter å videreføre MKRs internasjonale og økumeniske arbeid på som er tilpasset dagens realiteter og de aktuelle utfordringene som møter oss.

En nyordning må ivareta:

- **Økumeniske medlemskap og relasjoner**

Selv om fagfeltet er blitt «allmannseie», vil det fortsatt være behov for et fagråd på nasjonalt nivå som har et særlig ansvar for å ivareta Den norske kirkes medlemskap i økumeniske organisasjoner og i andre relevante og forpliktende relasjoner. Det kreves spesifikk fagkompetanse og mulighet til å ivareta relasjoner over tid.

Vi trenger fortsatt noen som kan representere Den norske kirke på høyt nivå internasjonalt og delta i de mange nettverk og relasjoner som MKR har bygd opp over tiår. En generalsekretær/direktør vil kunne ivareta mye av dette – sammen med andre toppledere i kirken og de som er valgt til å representere Den norske kirke i økumeniske organisasjoner.

- **Demokratisk legitimitet**

Et nytt fagråd vil oppnevnes av et demokratisk valgt organ, det kan være Kirkemøtet (som i dag). Men trolig vil det være mer hensiktsmessig at Kirkerådet –i samarbeid med Bispemøtet – foretar oppnevningen. Alle viktige saker av prinsipiell art på dette saksfeltet vil havne på Kirkemøtets bord. Andre saker vil avgjøres av Kirkerådet, Bispemøtet, fagrådet selv eller administrativt – ut fra sakstype.

Representanter fra Den norske kirke i økumeniske organisasjoner og delegater til generalforsamlinger vil være demokratisk oppnevnt som i dag.

Fagrådets arbeid vil inngå i årsplanene og årsmeldingene som godkjennes av Kirkerådet og Kirkemøtet. Alt dette er med på å sikre at et nytt fagråd får demokratisk legitimitet.

- **Relevans og kommunikasjon**

Nyorganiseringen skal styrke saksfeltets relevans for bispedømmer og lokalmenigheter, og innspill derfra må tas med i nasjonalt og internasjonalt økumenisk og interreligiøst samarbeid. Samtidig skal erfaringer og utfordringer fra det økumeniske fellesskapet

inspirere og styrke det lokale menighetsarbeidet. Slik sett vil man både «være til for menighetene» og utføre oppgaver «på vegne av menighetene».

Mer effektive kommunikasjonskanaler mellom alle nivåer i kirken, slik om Kirkebakken, Kirken.no og SoMe, åpner for nye muligheter for samhandling mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Nye møteformer, nettverk og digital samhandling gir oss nye og trolig bedre muligheter til å nå ut i kirken enn det MKR oppnår i dag ved å være en del av rådsstrukturen. Rådsmedlemmene fra bispedømmene har i varierende grad fungert som det bindeleddet mellom nasjonalt og regionalt nivå som det var tenkt å være. Denne samhandlingen kan trolig sikres bedre på andre måter.

- **Fleksibilitet og aktualitet**

MKR har en arbeidsform som har muliggjort rask respons på aktuelle hendelser fra generalsekretæren. Både generalsekretær og rådet har gjennom sine uttalelser kunne være aktive i kirke- og samfunnsdebatt. Rådet har vært en indrekirkelig aktør som (mer før enn nå) har utfordret kirken og gått i front på viktige saker. Dette har medvirket til at MKR har vært en etterspurt samarbeidspartner hos kirkelige aktører, myndigheter og sivilsamfunnsorganisasjoner. Det er bygd opp mange gode relasjoner som må ivaretas og videreutvikles.

En måte å videreføre dette på er at fagrådet gis mandat til å uttale seg i enkelte saker. Dette må ses i sammenheng med generalsekretærens mandat til å uttale seg offentlig på vegne av Den norske kirke. Trolig vil vi være tjent med at både fagrådet og generalsekretæren gis en viss frihet og spillerom. Det er viktig at vi sikrer at vi fra nasjonalkirkelig hold fortsatt har fleksibilitet nok til å respondere adekvat - og gjerne utfordrende - på aktuelle hendelser og debatter.

- **Forenkling og effektivitet**

Vi trenger en mer ressurseffektiv, forenklet og tydeligere ansvars- og styringsstruktur på nasjonalt nivå i Den norske kirke. Dagens samordning mellom Kirkemøtet, de tre rådene og Bispemøtet er ressurskrevende, tungvinn og fungerer ikke tilfredsstillende.

Målet må være en organisasjonsmessig forenkling, slik at samhandlingen med Kirkerådet og Bispemøtet blir mer fleksibel og effektiv. Vi må unngå en del dobbel (og trippel) saksbehandling.

Vi kan se for oss en ny kirkeordning hvor Kirkerådet og Bispemøtet sammen med Kirkemøtet tydeligere framstår som nasjonale organer i Den norske kirke, og at et «nytt MKR» samhandler godt med disse. Motivasjonen for en nyorganisering må være at saksfeltet til MKR ivaretas enda bedre enn i dagens ordning. Utviklingen i kirke- og samfunnsliv, både i Norge og internasjonalt, tilsier at «MKR-sakene» vil få økt relevans og betydning i årene framover. Vi må utruste Den norske kirke til å møte dagens og framtidens utfordringer, og da trenger vi kompetente og effektive organer.

Skisse til et konkret forslag om et nytt fagråd

MKR kan endres til å bli et fagråd som knyttes til både Kirkerådet og Bispemøtet. Det «nye MKR» vil ikke lenger være en del av rådsstrukturen, men får en tydeligere faglig rolle. Vi får en enklere og klarere demokratisk styringsstruktur, og MKR kan frigjøre ressurser vi har brukt på en komplisert rådsstruktur, til å styrke fagfeltet på andre måter. Fagrådet skal fungere som en faglig ressurs både for Kirkerådet og Bispemøtet.

Fagrådets oppgaver kan i stor grad samsvare med paragraf 2 i dagens statutter for MKR, og navnet «Mellomkirkelig råd» kan – om ønskelig – beholdes for å synliggjøre kontinuitet. Samtidig bør en være kreativ og utforme mandatet ut fra dagen situasjon og utfordringer.

Fagrådet skal drøfte og gi innspill til saker som – avhengig av sakstype – sluttbehandles på ulike nivåer:

- Administrativt: avdelingsdirektør/ledergruppe/KR direktør
- Fagrådet (avhengig av mandatet)
- Kirkerådet
- Bispemøtet
- Kirkemøtet
- Ungdommens kirkemøte

Det forutsettes at det nære samarbeidet med Samisk kirkeråd videreføres.

For å illustrere hvordan dette kan fungere, kan vi tenke oss følgende sluttbehandling i saker som MKR har jobbet med i det siste, eller som er under arbeid. Her kan tenkes en annen fordeling – og sakene må selvsagt innom flere på veien til siste vedtak.

Kirkemøtet:

- Strategi for tros- og livssynsfrihet
- Strategi for arbeid med Israel og Palestina
- Barns rettigheter «Child friendly churches»
- Agenda 20130 – bærekraftsmålene
- Rapporter fra økumeniske generalforsamlinger
- Integrering av kristne innvandrere i Den norske kirke

Kirkerådet:

- Evaluering av Samarbeid menighet og misjon
- «Frykt ikke!» – om religion, fremmedfrykt og populisme
- Klimapilegrim 2015
- Saker fra Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn vedr. ny lovgivning
- Dialogsentre i bispedømmer

Bispemøtet:

- Høringssvar til økumeniske dokumenter til generalforsamlingen i Community of Protestant Churches in Europa (CPCE)
- Porvoo og Nådens fellesskap: praktisk samarbeid
- Bearbeiding og bruk av «Pilgrimage of Justice and Peace» (KV) - pilegrimsteologi
- Etterutdanning ut fra økumeniske ressurser, f.eks. «Kirken i det offentlige rom» (LVF)

Fagrådet:

- Forberede økumeniske høringssvar
- Økumenisk materiell til merkesøndager, Kirkeuka for fred o.l.
- Innspill fra Den norske kirke til saker i KVs sentralkomiteé, kommisjoner (tilsvarende i LVF, KEK og CPCE)
- Arrangere fagkonferanser, publikasjoner
- Plan for pastoral- og solidaritetsbesøk og kommunikasjonsplan: begge del av strategien for tros-og livssynsfrihet
- Posisjonsnotat til FNs klimaforhandlinger
- Innspill til LVFs nye strategi

Fagrådet kan bestå av:

- Personer som representerer Den norske kirke i styrende organer og viktige kommisjoner/utvalg i økumeniske organisasjoner (inkludert Norges Kristne Råd) jf. dagens ex-officio-medlemmer
- Representanter fra for eksempel Kirkens Nødhjelp, Sjømannskirken, SMM-organisasjonene, Bibelselskapet eller andre relevante partnere.

- En biskop
- Ungdom (ev. knyttet til UKM/Ufung)
- Medlemmer oppnevnt av Kirkerådet og av Bispemøtet

Dette vil gi et fagråd hvor de som jevnlig representerer Den norske kirke i økumenisk og internasjonalt samarbeid, møtes. Det vil styrke samordningen dem imellom og bidra til å målrette Den norske kirkes økumeniske og interreligiøse arbeid bedre.

Det er viktig at den kompetansen kirkens unge har, bringes inn i arbeid med økumenikk og religionsdialog, derfor bør samarbeidet med Ungdommens kirkemøte og Utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung) forsterkes.

Fagrådet bør ikke bli for stort (mindre enn dagens MKR?), men for å unngå at det oppfattes som en «lukket gjeng med økumeniske fagekspert», bør de medlemmene som foreslås/oppnevnes av Kirkerådet og Bispemøtet, ha en bredere bakgrunn. Sammensetningen bør avspeile et mangfold og en geografisk bredde. Møtene bør være åpne, og ulike ressurspersoner kan inviteres inn ved behov. Fagrådet kan møtes et par ganger årlig.

Det må drøftes hvorvidt det er Kirkemøtet eller Kirkerådet som oppnevner fagrådets medlemmer. Det finner gode grunner for begge alternativene.

Det må sikres god informasjon om fagrådets arbeid og muligheter for kontakt og samhandling med sekretariatene i bispedømmene og nettverkene av faggrupper blant ansatte og tillitsvalgte. Vi må satse mer på å dele ressurser digitalt og bli bedre på kommunikasjon og nyhetstjenester. Målet må være å få flere impulser fra den verdensvide kirke ut til folkevalgte og ansatte på alle nivåer i kirken.

Teologisk nemnd (TN) og Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP)

Et mål for omorganisering av nemnder og utvalg må være en forenkling med færre utvalg (gjelder både MKR, Kirkerådet og Bispemøtet), og vi må få til et mer smidig og effektivt arbeid. Vi bør gjennomgå hvordan nemndene og utvalgene fungerer i dag og bygge videre på de beste erfaringene

TN og KISP (med Menneskerettighetsutvalget) har vært svært viktige i MKRs historie. MKR kunne aldri hatt et så omfattende arbeidsfelt om ikke nemndene hadde bidratt med sine ressurser. Det vil trolig være hensiktsmessig å videreføre en ordning med slike fagutvalg, hvor det sitter fagpersoner som også representerer kontakten med kirkelige utdanningsinstitusjoner og andre fagmiljøer.

Nemndene kan videreføres som underutvalg under «nye MKR» – noe lignende slik som det er i dag – men det vil trolig være mer hensiktsmessig med en sammenslåing/tettere samhandling med andre utvalg i Kirkerådet og Bispemøtet. Dette vil en måtte komme tilbake til.

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) og Norges Kristne Råd (NKR)

I dag ivaretas det daglige samarbeidet med STL av MKRs generalsekretær og rådgiver for religionsdialog. De representerer Den norske kirke i STLs styre og råd. Preses representerer Den norske kirke i Religionslederforum. I NKR er det tradisjon for at generalsekretæren sitter i arbeidsutvalget og styret. I styret sitter for tiden også preses og Kirkerådets leder. Slik sikrer vi at Kirkerådet og Bispemøtet følger arbeidet i STL og NKR nært.

Omorganisering i Kirkerådets sekretariat

Enten Kirkemøtet i 2019 vedtar en nyorganisering av MKR eller ikke, er det behov for å gjøre visse endringer i organiseringen av Kirkerådets sekretariat og i samhandlingen med Bispemøtets sekretariat. Direktøren vil, i samråd med ledergruppen og de involverte medarbeiderne, gjøre noen endringer som bidrar til bedre utnyttelse av faglige ressurser, og til at arbeidet blir mer effektivt.

Veien videre

1. Kirkerådet har – i og med forslaget i *Høringen om ny kirkeordning*, sendt ut fra Kirkerådet i september – allerede anbefalt en omorganisering av MKR.
2. MKR vil ta stilling til forslaget i høringsdokumentet på sitt novembermøte.
3. Vedtak og innspill fra MKRs møte i november tas med i sekretariatets arbeid med kirkeordningssaken til Kirkemøtet i 2019 som Kirkerådet får til behandling på sitt møte i januar 2019.
4. Dersom Kirkemøtet i 2019 gjør et prinsippvedtak om avvikling av dagens MKR, kan Kirkemøtet be om å få tilbake en sak til Kirkemøtet i 2020 med forslag til regelverk og mandat for et nytt fagråd. Ettersom MKR ble opprettet av Kirkemøtet, bør også avviklingen av MKR vedtas av Kirkemøtet. Kirkemøtet bør vedta regelverk og mandat for et nytt fagråd (jf. KM-vedtak om behandling av liturgiske saker).

I regelverket vil det framgå hvem som oppnevner medlemmer til fagrådet. Dersom dette gjøres av Kirkerådet, vil det ikke bli valgt noe «nytt MKR» på Kirkemøtet i 2020. Fagrådet kan oppnevnes på Kirkerådets første møte etter Kirkemøtet i 2020.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Dette må en komme tilbake til etter at Kirkemøtet i 2019 har gjort vedtak i saken om ny kirkeordning.

Statutter for Mellomkirkelig råd

Vedtatt av Kirkemøtet 1985 (KM 23/85). Sist endret på Kirkemøtet 2015.

§ 1

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke (Rådet) er Kirkemøtets organ for økumeniske og internasjonale spørsmål. Rådet er opprettet som et utvalg i medhold av kirkeloven § 24 femte ledd. Rådet utfører oppgaver som pålegges av Kirkemøtet og koordinerer disse med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, samt med Bispemøtet.

§ 2.

Rådets hovedoppgaver er:

- a. Å samordne og fremme kontakt og fellesskap mellom Den norske kirke og andre kirker i Norge og i utlandet.
- b. Å ivareta Den norske kirkes medlemskap i internasjonale kirkefellesskap og økumeniske organer.
- c. Å sørge for at Den norske kirke ivaretar sine oppgaver etter avtaler om kirkefellesskap og partnerskap med andre kirker, blant annet i samarbeid med bispedømmene.
- d. Å fremme kontakt og samarbeid med andre tros- og livssynssamfunn i Norge og bidra til dialog mellom mennesker av ulik tro lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- e. Å arbeide med de teologiske og sosiale spørsmål som Den norske kirke møter i det økumeniske arbeid og avgi uttalelser som rådet selv står for, eller forberede uttalelser for Kirkemøtet.
- f. Å fremme økumenisk kunnskap og engasjement i Den norske kirkes menigheter og bistå ved opprettelsen av lokale felleskirkelige råd.

§ 3

Rådets årsmelding inngår i den samredigerte meldingen for De sentralkirkelige råd og legges fram for Kirkemøtet gjennom Kirkerådet.

Planer for arbeidet legges fram for Kirkerådet til godkjenning.

§ 4

Rådet skal gjennom Kirkerådet legge fram for Kirkemøtet forslag til delegater til generalforsamlinger og rådsmøter i de økumeniske organisasjoner og forslag til medlemmer av de styrende organer i disse organisasjonene.

Rådet skal oppnevne representanter for Den norske kirke til internasjonale konferanser og deltagere i styrer og utvalg som ikke omfattes av første ledd.

Rådet kan oppnevne underutvalg til å utføre særskilte oppgaver etter behov og etter samråd med Kirkerådet.

§ 5

Rådet består av

- a. En representant for hvert bispedømme, etter forslag fra bispedømmerådet, valgt av Kirkemøtet. For hver av representantene velges en vararepresentant fra samme bispedømme.
- b. (utgår).
- c. En representant for Kirkens Nødhjelp med vararepresentant. Disse velges av Kirkens Nødhjelps styre.
- d. En biskop med vararepresentant oppnevnt av Bispemøtet.
- e. Den norske kirkes medlem(mer) av Det lutherske verdensforbunds råd.
- f. Den norske kirkes medlem(mer) av Kirkenes verdensråds sentralkomité.
- g. Den norske kirkes medlem(mer) av Konferansen av europeiske kirkers sentralkomité.

Representantene i pkt a velges for fire år av gangen med mulighet til gjenvalg.

Representantene i pkt c-d oppnevnes for fire år av gangen.

Rådet trer i funksjon umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted.

Ledere i faste underutvalg møter i Rådet uten stemmerett.

§ 6

Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år. Den som velges til leder, er samtidig valgt til medlem av Rådet for en periode på 4 år, med mindre lederen faller inn under § 5 e-g.

Leder kan gjenvelges. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i valgperioden. Rådet velger selv nestleder for en periode på to år.

Lederen er medlem av Kirkemøtet. Lederen møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett. Nestlederen er vararepresentant.

§ 7

Rådet skal ha et arbeidsutvalg som består av leder og nestleder, samt tre medlemmer med to varamedlemmer. Første varamedlem innkalles fast.

Bispemøtets representant i Rådet skal være ett av de fem medlemmene.

Arbeidsutvalget forbereder Rådets møter og treffer avgjørelser i de saker Rådet bestemmer.

§ 8

Generalsekretær for Rådet tilsettes av Kirkerådet etter uttalelse fra Rådet i henhold til Personalreglement for Kirkerådet.

§ 9

Rådet velger den arbeidsform som er hensiktsmessig for arbeidet. Rådet skal ha minst to møter i året. For øvrig gjelder bestemmelsene i Regler for Kirkerådets virksomhet så langt de passer.

§ 10

Endringer i Rådets statutter vedtas av Kirkemøtet etter innstilling fra Rådet og Kirkerådet.

MKR's samarbeidsrelasjoner som følges opp i det løpende arbeidet:

I nesten alle de organisasjoner som her nevnes, er MKR representert i styrende organer og/eller fagutvalg.

Internasjonalt:

- Kirkenes verdensråd
- Det lutherske verdensforbund
- Konferansen av europeiske kirker
- Churches Commission for Migrant in Europa
- Conference of Protestant Churches in Europe
- Porvoo
- Middle East Council of Churches (medlem av Core Group)

I disse økumeniske organisasjonene er vi med i flere undergrupper og prosjektsamarbeid i tillegg til de styrende organer.

- Søsterkirker: Jordan og Det hellige land, Brasil, Sør-Afrika (deltar på partnernemøter)
- Council on Religious Institutions in the Holy Land
- Samarbeidet Kristne kirker i Barentsregionen

Nasjonalt:

- Samarbeid menighet og misjon (Åpenbaringstiden)
- Norges Kristne Råd
- Global uke (NKR)
- Fredsplattformen (NKR)
- Flerkulturelt kirkelig nettverk (NKR)
- Bønneuken for kristen enhet
- Nasjonalkomiteen for LVF
- KATLUSA (Katolsk-luthersk samtalegruppa) - dialog med katolikker
- METLUSA Nådens fellesskap - dialog med metodistene
- Kontaktmøte med pinsebevegelsen
- Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet
- Kirkens Nødhjelp
- Kirkelig dialogsenter i Oslo
- Kontaktgruppa MKR – Islamsk Råd Norge
- Kontaktgruppa MKR – Buddhistforbundet (ivaretas av Kirkelig dialogsenter)
- Kontaktgruppa MKR – Det Mosaiske Trossamfund
- Abrahams Forum
- Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
- Interreligiøst klimasamarbeid
- Det norske menneskerettighetsfond
- Dalit-nettverket
- Kirkeuka for fred i Palestina og Israel
- Oslo-koalisjonen for religions- og trosfrihet (Institutt for menneskerettigheter)
- Forum
- Tax Justice Network
- Rammeavtaleorganisasjonene - NORAD

I tillegg kommer samarbeid med bl.a. (her er MKR ikke medlem):

- NORME
- Digni
- Egede Instituttet
- De teologiske lærestedene
- Menneskerettighets- og fredsorganisasjoner (Amnesty, PRIO, NUPI m.fl.)
- NOAS
- Utenriksdepartementet
- Kulturdepartementet

---- og nå har vi ikke nevnt samarbeid med Dnks interne struktur.
(Og hvis noen lurer på om MKRs stab bruker mye tid i møter – så er svaret ja!)

BHA 15.11.16